

Date: 9th December-2024

PSIXOLOGIK MASLAHAT JARAYONIDA TINGLASH MADANIYATINING AHAMIYATI

Raximova Madina Xasanovna
Osiyo xalqaro universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola psixologik maslahat jarayonida tinglash madaniyatining ahamiyatini o'rganishga qaratilgan. Psixologik maslahat — shaxsning psixologik holatini yaxshilash, muammolarini hal qilish, o'zini anglash va rivojlanishiga yordam berish uchun o'tkaziladigan muhim jarayondir. Bu jarayonning muvaffaqiyati tinglash madaniyatiga, ya'ni tinglovchining yondashuviga va u qanday tarzda qarshi tomonning his-tuyg'ularini tushunishga bog'liq. Maqolada tinglashning psixologik maslahatdagi roli, uning jarayonni samarali amalga oshirishdagi ahamiyati, shuningdek, samarali tinglash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar va usullar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: psixologik maslahat, tinglash madaniyati, tinglash ko'nikmalari, terapevtik munosabatlar, empatiya, faol tinglash, kommunikatsiya, psixoterapiya.

Kirish

Psixologik maslahat jarayonining muvaffaqiyatli bo'lishi ko'p jihatdan o'quvchi va terapevt orasidagi kommunikatsiya sifatiga bog'liqdir. Bu jarayonda terapevtning o'z ishiga yondashuvi, mustahkam empatiya qobiliyati va tinglash madaniyati katta ahamiyatga ega. Tinglash faqatgina ovozlarni eshitishdan iborat emas, balki insonning his-tuyg'ularini tushunish, uning ichki dunyosiga chuqur kirish va javoblarni to'g'ri shakllantirishni talab etadi. Psixologik maslahatning samarali bo'lishi uchun tinglashning o'рни beqiyosdir, chunki bu jarayon orqali shaxs o'z muammolarini anglash, o'zini tushuntirish va natijada o'zgarishga erishish imkoniyatiga ega bo'ladi. Maqolada psixologik maslahat jarayonida tinglashning psixologik aspektlari, u orqali amalga oshiriladigan yondashuvlar va bu jarayonda yuzaga keladigan qiyinchiliklar haqida so'z yuritiladi.

Asosiy qism

1. Tinglash madaniyatining psixologik maslahatdagi roli

Tinglash — bu faqat eshitish emas, balki boshqa odamning fikrini, his-tuyg'ularini va niyatlarini anglash jarayonidir. Psixologik maslahatda tinglashning roli juda katta, chunki terapevt mijozning his-tuyg'ularini, fikrlarini, muammolarini to'liq va chuqur tushunish orqali unga yordam bera oladi. Bu, o'z navbatida, maslahat jarayonining muvaffaqiyatli bo'lishini ta'minlaydi.

Tinglashning samarali bo'lishi uchun psixolog o'zining empatiya qobiliyatini rivojlantirishi kerak. Empatiya — bu boshqa odamning his-tuyg'ularini va dunyoqarashini tushunish va his qilish qobiliyatidir. Psixologning empatiyasi, mijozga o'zini erkin va noxush holatlarni ochib berishga imkon yaratadi, shuningdek, mijoz o'zining hissiy holatlarini yanada aniqroq anglaydi.

Date: 9th December-2024

Psixologik maslahatning asosiy maqsadi mijozning ichki dunyosini to'liq va nozik tarzda tushunishdan iborat bo'lib, bu jarayon faqat tinglash orqali amalga oshiriladi. Mijoz o'zining fikrlarini, his-tuyg'ularini, kutilayotgan natijalarni samarali tarzda ifodalashni boshlashi uchun psixolog unga ishonch hosil qilishi kerak.

2. **Tinglash madaniyati va uning samaradorligi**
Tinglash madaniyati — bu o'zingizning fikrlaringizni, tuyg'ularingizni va reaksiyalaringizni boshqalar bilan bo'lishishda ahamiyatli va sezgir bo'lishni anglatadi. Psixologik maslahatda tinglash faqat ichki dunyo haqidagi bilimlarni olishning usuli emas, balki mijozni qabul qilish va uning shaxsiy nuqtai nazarini hurmat qilishni talab etadi. Maslahat jarayonida tinglovchi terapevt mijozni tushunishga harakat qilishi va uning nutqini muntazam ravishda kuzatib borishi kerak.

Samarali tinglash uchun bir necha asosiy jihatlar mavjud:

- **Faol tinglash:** Faol tinglash, mijozning so'zlarini atroflicha eshitish va tushunishdan iborat bo'lib, bu holatda psixolog mijozga savollar berishi, uning fikrlarini takrorlashi va his-tuyg'ularini tushunishga harakat qiladi.
- **Zihniy izolyatsiya:** Samarali tinglash uchun terapevt o'z fikrlarini va his-tuyg'ularini ayrim vaqt uchun cheklab qo'yishi, mijozga to'liq e'tibor berishi kerak.
- **Tasdiqlovchi javoblar:** Psixolog mijozga o'zining fikrlarini tasdiqlash va uning so'zlarini to'g'ri tushunganini ko'rsatishi muhimdir.

Shuningdek, har bir shaxsning ehtiyojlari va his-tuyg'ulari turlicha bo'lishi sababli, terapevt o'zining tinglash madaniyatini o'zgartirib, har bir mijoz bilan alohida yondashuvda bo'lishi kerak. Bu jarayon orqali mijoz o'zini tushunishga yordam topadi va maslahatning samaradorligi oshadi.

3. **Tinglash madaniyati va kommunikatsiya samaradorligi**
Psixologik maslahat jarayonida tinglash va kommunikatsiya o'rtasidagi bog'liqlikni tushunish juda muhimdir. Samarali kommunikatsiya faqatgina so'zlar bilan cheklanmaydi, balki to'liq tinglash va badiiy vaqti bilan javob berishni o'z ichiga oladi. Tinglashning ijtimoiy va psixologik o'lchamlari o'rtasida aloqaning samarali bo'lishi uchun muhim vosita hisoblanadi. Samarali tinglash terapevtga mijozning muammolarini yanada chuqurroq va aniqroq tushunishga imkon beradi. Bu esa muvaffaqiyatli terapiya va maslahat jarayonining asosiy shartlaridan biridir.

4. **Tinglash madaniyatining amaliy usullari va metodlari**
Psixologik maslahat jarayonida samarali tinglashni amalga oshirish uchun bir qator amaliy usullar va metodlar mavjud. Ular orasida quyidagilar alohida o'rin tutadi:

- **Empatiya va hissiy o'zgarishlarni anglash:** Mijozning his-tuyg'ularini tushunish, ular bilan baham ko'rish va psixologik yordam ko'rsatish.
- **Faol tinglash va savollar berish:** Mijozga to'liq e'tibor berish va uning fikrlarini aniqlash uchun savollar berish. Bu metod psixologga mijozning muammolarini yanada chuqurroq o'rganishga yordam beradi.
- **Samarali javoblar:** Psixolog o'zining fikrlarini va nuqtai nazarini aniqlik bilan ifodalashi, mijozning his-tuyg'ulariga to'g'ri javob berishi kerak.

Date: 9th December-2024

Xulosa

Psixologik maslahat jarayonida tinglash madaniyatining o'zni beqiyosdir. Samarali tinglash, terapevtning mijozga bo'lgan empatiyasi va hurmatini shakllantiradi, bu esa maslahat jarayonini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun zarur bo'lgan asosiy omil hisoblanadi. Mijozning his-tuyg'ularini to'liq tushunish va ularga to'g'ri javob berish, shuningdek, faqat tinglash orqali amalga oshirilishi mumkin. Psixologning samarali tinglash ko'nikmalari ularning psixoterapiya jarayonidagi muvaffaqiyatini ta'minlashi uchun muhimdir. Tinglash madaniyatini rivojlantirish, o'z navbatida, shaxsiy va professional rivojlanishni qo'llab-quvvatlaydi, hamda terapiyaning umumiy samaradorligini oshiradi.

ADABIYOTLAR:

1. Dinara, A. (2024). O'SMIRLARNING RIVOJLANISHIGA SALBIY TA'SIR KO'RSATUVCHI IJTIMOY VA PSIXOLOGIK OMILLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH. PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI, 2(1), 165-170.
2. Elov, Z., & Mamatov, O. T. (2024). TALABA SHAXSIDA BILISH FAOLIYATIGA MOTIVLASHTIRISHNING PSIXOLOGIK VA PEDAGOGIK ASOSLARI. " ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ АКМЕОЛОГИЯ" международный научно-методический журнал, 2(10).
3. Sattorovich, E. Z. (2024). O 'SMIRLARDA SUITSIDIAL HOLATLARNI KELITIRIB CHIQRUVCHI IJTIMOY-PSIXOLOGIK OMILLAR. PEDAGOG, 7(5), 31-37.
4. Sattorovich, E. Z. (2024). SUD PSIXOLOGIK EKSPERTIZASI TARIXI RIVOJLANISH JARAYONI BOSQICHLARI. PEDAGOG, 7(4), 306-313.
5. Axmadovna, G. M., & Sattorovich, E. Z. (2024). INKLYUZIV TA'LIMDA PEDAGOG-PSIXOLOGNING KASBIY PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. PEDAGOG, 7(4), 477-480.
6. Elov, Z. (2024). HARBIY XIZMATCHI KASBIY KOMPETENTLIGI NAMOYON ETILISHI VA RIVOJLANISHINING IJTIMOY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. IMRAS, 7(1), 800-803.
7. Elov, Z. (2023). РУЖИЙ-ЖИНСИЙ БУЗИЛИШЛАР ШАХСДА ИЖТИМОЙ ПСИХОЛОГИК МУАММО СИФАТИДА. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 43(43).
8. Ziyodullo, E. L. O. V. (2023). O 'Z JONIGA QADS QILISH MASALASI JAMIYAT OLDIDA TURGAN MUHIM IJTIMOY-PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA. *Journal of Pedagogical and Psychological Studies*, 1(12), 50-54.
9. Ziyodullo, E. L. O. V. (2023). SHAXSDA FOBIYA HOLATI VA UNING DIAGNOSTIKASI. *Journal of Pedagogical and Psychological Studies*, 1(11), 66-74.
10. Elov, Z. (2023). DEVIANT XULQ-ATVORLI O 'SMIRLARDA SUITSIDIAL HOLATLARNI KELITIRIB CHIQRUVCHI OMILLAR:(Ilmiy tadqiqotlar natijalari asosida). ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz), 42(42).

Date: 9th December-2024

11. Elov, Z. (2023). O'SMIRLAR ORASIDA SUITSIDGA MOYILLIKNI ANIQLASH VA KORREKSIYALSHNING PSIXOLOGIK ASOSLARI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 41(41).
12. Ziyodullo, E. L. O. V. (2023). SUITSIDIAL XULQ-ATVOR HAQIDA TAHLILLAR VA NAZARIYALAR. *Journal of Pedagogical and Psychological Studies*, 1(10), 11-22.
13. Elov, Z. (2023). ЎСМИР ШАХСИДА ДЕЛИКВЕНТ АҲЛОҚ–ДЕВИАНТ ХУЛҚАТВОРНИНГ ШАКЛИ СИФАТИДА. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
14. Elov, Z. (2023). ДЕВИАНТ ХУЛҚ–АТВОРЛИ ЎСМИРЛАР МУАММОСИНИНГ ИЛМИЙ АСОСЛАРИ ҲАҚИДА ПСИХОЛОГИК ЁНДАШУВЛАР ВА ТАҲЛИЛЛАР. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
15. Elov, Z. (2023). ДЕВИАНТ ХУЛҚ-АТВОРЛИ ЎСМИРЛАР ТОМОНИДАН СОДИР ЭТИЛАЁТГАН НОҚОНУНИЙ ХАТТИ-ҲАРАКАТЛАРНИНГ ПСИХОЛОГИК САБАБЛАРИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
16. Elov, Z. (2023). PSYCHOLOGICAL MECHANISMS OF DETERMINING AND CORRELATING MOTIVATION FOR SUICIDAL TENDENCIES IN ADOLESCENTS WITH DEVIANT BEHAVIOR. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
17. Elov, Z. (2023). O'Z JONIGA QASD QILISH DEVIANT XULQ-ATVORLI O'SMIRLARDA PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
18. Elov, Z. (2023). ДЕВИАНТ ХУЛҚ-АТВОРЛИ ЎСМИРЛАРДА СУИЦИДАЛ АҲЛОҚ ПСИХОЛОГИЯСИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
19. Elov, Z. (2023). СОЦИАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА САМОУБИЙСТВА У ПОДРОСТКОВ С ДЕВИАНТНЫМ ПОВЕДЕНИЕМ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 40(40).
20. Elov, Z. (2023). О ‘SMIRLIK DAVRI INQOROZLARINING IJTIMOIU-PSIXOLOGIK SABABLARI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 35(35).
21. Elov, Z. (2023). VOYAGA YETMAGANLAR JINOYATCHILIGINI OLDINI OLISHNING IJTIMOIU PSIXOLOGIK SABABLARI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 34(34).
22. Элов, З. С. (2023). DEVIANT XULQ-ATVORLI O 'SMIRLARDA SUITSIDIAL HOLATLARNI KELTIRIB CHIQRUVCHI OMILLAR: Elov Ziyodullo Sattorovich Buxorodavlat universiteti, Psixologiya va sotsiologiya kafedrasi dotsenti, Psixologiya fanlari bo 'yicha falsafa doktori (PhD). *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (10), 325-328.
23. Ропиев, М. Ю., & Элов, З. С. (2023). Идентификация жараёни шахс ижтимоийлашуви муаммосининг психологияда ўрганилиши. *Science and Education*, 4(10), 387-392.

Date: 9th December-2024

24. Икромова, С. А. (2024). ЭТАПЫ РАЗВИТИЯ ПСИХОЛОГИИ В ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 26-31.
25. Ikromova, S. A. (2024). INTELLEKT VA IQBOL: KOGNITIV PSIXOLOGIYA. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 99-104.
26. Икромова, С. А. (2024). ОСНОВНЫЕ ОБЩИЕ ПОНЯТИЯ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПСИХОЛОГИИ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 20-25.
27. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МОЛОДЕЖИ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ КРИЗИСЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 29-35.
28. Икромова, С. А. (2024). ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ И ПАМЯТЬ ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 59-65.
29. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK SALOMATLIK VA UNING JAMIYATDAGI ROLI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 93-98.
30. Икромова, С. А. (2024). КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ И ТЕРАПИЯ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 8-14.
31. Икромова, С. А. (2024). ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ПСИХОЛОГА. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 63-68.
32. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ И ИХ РЕШЕНИЯ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 46-52.
33. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK YORDAMNING ASOSIY USULLARI: MASLAHATLASHUV VA TERAPIYA. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 87-92.
34. Ikromova, S. A. (2024). EMOTSIYALAR VA ULARNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 105-110.
35. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING DAVOLASH USULLARI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 75-80.
36. Икромова, С. А. (2024). ЭМОЦИИ И ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ЭФФЕКТЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 49-55.
37. Ikromova, S. A. (2024). SHAXSIYAT PSIXOLOGIYASI VA UNING SHAKLLANISHI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 62-67.
38. Икромова, С. А. (2024). ФРЕЙД И ЕГО ВКЛАД В НАУКУ ПСИХОЛОГИЯ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 43-48.

Date: 9th December-2024

39. Ikromova, S. A. (2024). KOGNITIV PSIXOLOGIYA: BILISH JARAYONLARI VA XOTIRA. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 81-86.
40. Икромова, С. А. (2024). ЭМОЦИОНАЛЬНЫЕ ОПЫТЫ ЧЕЛОВЕКА И ПРОЦЕСС НИМИ УПРАВЛЕНИЯ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 14-19.
41. Икромова, С. А. (2024). ПОВЕДЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА И ВНУТРЕННЯЯ МОТИВАЦИЯ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 8-13.
42. Икромова, С. А. (2024). ОСНОВЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 22-28.
43. Икромова, С. А. (2024). РАЗЛИЧИЯ В МУЖСКОЙ И ЖЕНСКОЙ ПСИХОЛОГИИ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 1-7.
44. Ikromova, S. A. (2024). STRESS VA UNING PSIXOLOGIK TA'SIRI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 68-74.
45. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ОТ ДЕТСТВА ДО ВЗРОСЛОСТИ. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 1-7.
46. Ikromova, S. A. (2024). PSIXOLOGIK REABILITATSIYA VA MUAMMOLI SHAXSLAR BILAN ISHLASH. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 111-116.
47. Икромова, С. А. (2024). ГРУППЫ И СОЦИАЛЬНОЕ ВЛИЯНИЕ ЛЮДЕЙ В СОЦИАЛЬНОЙ СРЕДЕ R. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 32-38.
48. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ РЕАБИЛИТАЦИЯ, ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДДЕРЖКА И ВОССТАНОВИТЕЛЬНЫЕ ПРОЦЕССЫ. New modern researchers: modern proposals and solutions, 1(2), 56-62.
49. Икромова, С. А. (2024). ПСИХОЛОГИЯ ЛИЧНОСТИ И ВНУТРЕННИЙ МИР ЧЕЛОВЕКА. Introduction of new innovative technologies in education of pedagogy and psychology, 1(3), 53-58.
50. Ikromova, S. A. (2024). TUG'ISH VA OTA-ONA BO'LISHNING PSIXOLOGIK ASOSI. Problems and solutions at the stage of innovative development of science, education and technology, 1(2), 117-122.
51. Akbarovna, I. S. (2024). МАКТАБГАЧА ТА'LIMDA Qiyosiy PEDAGOGIKANING AHAMIYATI. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 8-13.
52. Akbarovna, I. S. (2024). SPORT O 'YINLARI REJASI ORQALI SOG 'LOM TURMUSH TARZINI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK OMILLAR. MASTERS, 2(5), 91-97.
53. Akbarovna, I. S. (2024). A HEALTHY FAMILY ENVIRONMENT AS A SOCIAL FACTOR IN PREPARING YOUNG PEOPLE FOR FAMILY LIFE. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 529-535.

Date: 9th December-2024

54. Akbarovna, I. S. (2024). ЗДОРОВАЯ СЕМЕЙНАЯ СРЕДА КАК СОЦИАЛЬНЫЙ ФАКТОР ПОДГОТОВКИ МОЛОДЕЖИ К СЕМЕЙНОЙ ЖИЗНИ. MASTERS, 2(5), 98-104.
55. Ikromova, S. (2024). FORMS AND CONTENT OF PEDAGOGICAL TECHNOLOGY. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 933-939.
56. Akbarovna, I. S. (2024). MASTERING THE BASICS OF PEDAGOGICAL SKILLS. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 882-887.
57. Akbarovna, I. S. (2024). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ ЧЕРЕЗ ПЛАН СПОРТИВНЫХ ИГР. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 521-528.
58. Akbarovna, I. S. (2024). SPORTCHILAR FAOLIYATINI ORGANISHNING UMUMIY PSIXOLOGIK USULLARI. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 536-543.
59. Akbarovna, I. S. (2024). PROCEDURE FOR CREATING PSYCHOLOGICAL TEST PROGRAMS. PEDAGOG, 7(6), 153-159.
60. Икромова, С. (2024). ФОРМЫ И СОДЕРЖАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 925-932.
61. Икромова, С. А. (2024). ОСВОЕНИЕ ОСНОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАВЫКОВ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 894-899.
62. Икромова, С. А. (2024). ВАЖНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ МАТЕМАТИЧЕСКИХ ПОНЯТИЙ. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(3), 906-911.
63. Raximova M.X. (2024). Maktabgacha ta'lim muassasalarida psixologik xizmatni tashkil etishning nazariy asoslari. Zamonaviy ta'lim. 5(90), 32-39
64. Raximova M.X (2024) O'smirlarni ijtimoiy moslashuviga ko'maklashishda psixologik-pedagogikaning o'rni. (615-618)
65. Рахимова, М. (2023). Градостроительство в контексте трансформации. Gospodarka i Innowacje., 36, 131-137.
66. Рахимова, М. Х. ЁШЛАРНИ ДЕСТРУКТИВ ГУРУҲЛАР ТАЪСИРИДАН ҲИМОЯЛАШНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ. ТОШКЕНТ-2021, 52.

